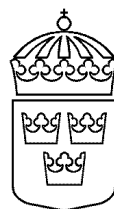

Riksdagens protokoll

1999/2000:17

Torsdagen den 21 oktober

Protokoll
1999/2000:17

Kl. 14.00 – 15.46

1 § Frågestund

Frågestund

Anf. 1 TALMANNEN:

Vid dagens frågestund besvaras frågor av statsminister Göran Persson, statsrådet Ingela Thalén, jordbruksminister Margareta Winberg, statsrådet Leif Pagrotsky och utbildningsminister Thomas Östros.

Statsministern besvarar allmänpolitiska frågor. Övriga statsråd förutsätts svara på frågor som berör deras respektive ansvarsområde.

Tillsättning av TV-chef

Anf. 2 LENNART DALÉUS (c):

Fru talman! Det verkar som att Sveriges Televisions styrelse i morgon kommer att diskutera tillsättningen av en TV-chef som blivit hårt kritiserad för olika ekonomiska aktiviteter. Man kan förmoda att detta kan komma att skada Sveriges Television.

Jag undrar vad statsministern tänker göra åt det.

Anf. 3 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Först är det viktigt att säga att vi har en styrelse för Sveriges Television som har till uppgift att rekrytera en chef för verksamheten. Styrelsen har regeringens förtroende, och det vore helt fel av mig att gå in och ha specifika synpunkter på den situation som nu råder.

Allmänt kan sägas att en chef för ett *public service*-företag naturligtvis ska uppträda så att anseendet för företaget och förtroendet för det vidmakthålls.

Anf. 4 TALMANNEN:

Jag vill erinra om att vi bör diskutera denna fråga principiellt, och inte lägga oss i hanteringen av enskilda ärenden.

Anf. 5 LENNART DALÉUS (c):

Fru talman! Jag kunde naturligtvis ha gjort om frågan till en principiellt hållen sådan. Men jag menar att denna fråga har en mycket stor betydelse för vad som sker på detta område.

Jag är inte den ende, fru talman, som har uttalat mig i frågan. Så sade t.ex. kulturministern i ett uttalande att Sveriges Televisions styrelse har

ansett att Lars Weiss är den bäste för detta uppdrag. De senaste dagarnas debatt har inte satt sig emot den uppfattningen.

Å andra sidan, fru talman, har Lars Stjernkvist, som är partisekreterare hos Socialdemokraterna, sagt att han tror att människor upplever det som stötande med oförblommerad girighet, där någon trots mycket höga inkomster gör väldigt halsbrytande övningar för att komma undan en blygsam skatt.

Jag delar Lars Stjernkvists uppfattning, och jag tycker att det vore intressant att höra om regeringen delar Marita Ulvskogs uppfattning. Eller finns det någon allmän hållning i detta?

Anf. 6 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Lars Stjernkvist uttalar sig om en enskild person och hans agerande. Den personen är föremål för en allmän diskussion nu – han är tillträdande chef i vårt *public service*-företag Sveriges TV.

Styrelsen har att hantera den diskussionen. Styrelsen har regeringens fulla förtroende. Jag har ingen som helst anledning att lägga mig i den debatten.

Neddragningar inom försvaret

Anf. 7 INGVAR ERIKSSON (m):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsministern.

Under gårdagen informerades personalen på de svenska försvarsförbanden om den uppgörelse som gjorts mellan regeringen och Centerpartiet om försvarets framtid. Det är fråga om drastiska nedläggningsförslag, i flera fall i direkt kontrast till det beslut som fattades 1996, uppbackat av samma partier.

Jag finner det djupt anmärkningsvärt att flera förband som man då satsade på nu överges. De ekonomiska kostnaderna blir höga, och försvarspolitiskt viktiga framtidssatsningar överges eller riskeras. Vad gäller flygvapnet leder förslaget till stora ekonomiska förluster och nya höga kostnader. Priset blir högt.

Kommer regeringen att inför propositionsskrivandet ytterligare analysera de ekonomiska kalkyler som ligger bakom detta förslag?

Anf. 8 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det pågår en ständig analys av ekonomin omkring försvaret. Dessbättre är vi nu i en säkerhetspolitisk situation som är av sådant slag att vi kan göra reduktioner i vår försvarsmakt. Det är bra – vi vill använda de pengarna till någonting annat. Som Ingvar Eriksson vet har vi tillsammans med Centerpartiet bestämt oss för att satsa dem i vården och omsorgen. Det är en bra utveckling.

Jag misstänker att vi kan gå in och hitta nyligen gjorda investeringar på nästan varje förband. Försvaret är ju en levande verksamhet. Dessa nyligen gjorda investeringar kan anses vara bortkastade när förbanden läggs ned. Glöm dock inte bort att moderna hangarer och modern utrustning i övrigt också är oerhört attraktiva för civil verksamhet! De kan visa sig vara en väldig tillgång på de orter där nu försvaret lämnar sin aktiva aktivitet.

Anf. 9 INGVAR ERIKSSON (m):

Fru talman! Jag är rädd att man har räknat mycket fel just när det gäller flygvapnet. Enorma satsningar har gjorts efter 1996. I min egen hemkommun rör det sig om sammanlagt över 400 miljoner kronor. Om man nu ska flytta till annan plats för det med sig ytterligare kostnader – kanske på minst samma belopp.

Jag kan inte förstå att det mot den bakgrunden ska kunna bli några pengar över till andra satsningar. Därför hemställer jag än en gång att regeringen inför propositionsskrivandet ytterligare fördjupar sig i de ekonomiska kalkyler som ligger bakom det förslag som nu lagts fram.

Anf. 10 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi fördjupar oss gärna i kalkylernas värld, men man får inte glömma bort att vi nu gör en reduktion av försvaret. Där förbanden nu går ut blir det anläggningar som är övergivna av försvaret, men som kommer att kunna användas till annat. Det vet vi från tidigare försvarsomställningar. De som ser de möjligheterna, utnyttjar dem och i en växande ekonomi – som vi nu har i Sverige – tar till sig denna chans ser ofta en mycket snabb och positiv utveckling.

Gärna ett studium av kalkyler alltså, men i valet mellan Kallinge och Ängelholm är det långsiktigt rätt att satsa på Kallinge.

Privat sjukvård

Anf. 11 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsministern.

Min utgångspunkt är en artikel i en morgontidning som kommer ut här på orten. Artikelnen handlar om en ”sjuk idé”. Den är skriven av en avgången socialdemokratisk finansminister – Kjell-Olof Feldt. Det visar sig att denna ”sjuka idé” är en av statsministerns favoritidéer, nämligen den om att vara emot privata sjukhus och privata skolor. Kjell-Olof Feldt argumenterar väl, tycker jag, för varför man inte ska ha en sådan trångsynt inställning. Han påminner om misslyckade socialdemokratiska slag tidigare på denna punkt.

Min fråga till statsministern är:

Är han mer beredd att ta intryck av de här argumenten nu än när de framförts från liberalt håll?

Anf. 12 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Givetvis är Feldt en tyngre auktoritet än Könberg. Men det betyder inte att ni inte båda kan ha fel, och i det här fallet är jag nog rädd att Feldt missar målet något.

Vad vi vänder oss emot är inte privata skolor eller privata vårdhem. Vi ser gärna att ideella, och även kooperativa, organisationer driver vårdhem utan vinstintresse.

Vad vi vänder oss emot, Könberg, är när vården blir föremål för börsens krav – när sjukhusen säljs till bolag som finns på börsen och när vi ser en utveckling framför oss där lönsamhetskravet kommer att lyftas in. Det borde bekymra åtminstone en socialt-liberalt tänkande människa.

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

Frågestund

Anf. 13 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Jag återopade Kjell-Olof Feldt eftersom jag hade en förhoppning om att det möjligen skulle kunna göra ett något större intryck på statsministern så att han skulle komma lite längre i sina resonemang än detta mantra där han talar om börsen. Feldt går ju några steg längre än så. Jag ville försöka locka in statsministern på den vägen. Men det ville han tydligen inte. Han vill hålla fast vid att det är ordet börs som gäller.

På den här punkten, liksom på de tidigare, tror jag att socialdemokratien kommer att få all anledning att ångra att man har varit så trångsynt och att det har lett till att man inte får den vård man kan få genom att alla de som vill, kan vara med och ge en god vård och göra det inom ramen för den solidariska finansieringen. Det borde både goda socialliberaler och goda socialdemokrater kunna vara överens om.

Anf. 14 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi beträder den smala vägen, Könberg, inte den breda. Det är viktigt att komma ihåg.

Jag tror att alla förstår att om man utöver vård också ska ge en vinst på den vård som bedrivs tar man bort resurser som annars skulle ha kunnat användas för att bedriva vård. Om vinsten dessutom ska mäta sig med andra aktiviteter som bedrivs på börsen för att det ska attrahera kapital, det är ju tanken i Könbergs värld, då får man plötsligt in ett lönsamhetstänkande i en verksamhet som ska styras av människors behov.

Vi byggde upp den gemensamma sektorn, vården, skolan och omsorgen, utifrån människors behov. Marknaden klarade inte att lösa dessa grundläggande gemensamma krav. Vi tänker inte föra tillbaka vård, skola och omsorg till marknaden. Det ska också i fortsättningen vara en rättighet tillkommande alla utifrån människors behov, inte utifrån plånbokens tjocklek och börsens avkastningskrav.

Anf. 15 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Statsministern och jag är överens om att vården ska ges efter behov och inte efter plånbokens tjocklek. Men det är inte det som diskussionen gäller. Diskussionen gäller ju om det ska vara möjligt i Sveriges land för landsting och kommuner att göra den avvägningen att man kan använda olika aktörer för att uppnå detta. Statsministern vet detta. Det framgår tydligt av Feldts artikel och det framgår av all debatt att det inte är så, för att ta det aktuella fallet, att de som ska ge vård på S:t Görans sjukhus ska ge det till folk olika beroende på plånbokens tjocklek. Statsministern väljer att föra debatten på det område där den inte existerar i stället för där den existerar.

Anf. 16 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Tvärtom, jag väljer att föra debatten i tid. Jag är inte rädd för S:t Görans sjukhus som en isolerad företeelse. Men det är ett systemskifte som Könbergs liberaler spänner sig för vagnen i Stockholm för. Det systemskiftet ska väl rimligen följas av fler utsålda sjukhus, fler sjukhus som har börsens avkastningskrav.

Det första klarar vi säkert, men hur blir det när det femte och tionde kommer? När behoven inte mäts med det som är lönsamhetens krav i börsvärlden, vilket Sverige har vi då? Har marknadsekonomin då inte

övergått i ett totalt marknadssamhälle där penningvärdet är viktigare än människovärdet? Också en liberal borde känna att det någonstans finns ett socialt innehåll i politiken som tar över penningen.

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Neddragningar inom försvaret

Frågestund

Anf. 17 GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Också den här frågan riktar sig till statsministern.

Som tidigare har nämnts här presenterades i går den s.k. dödslistan, dvs. listan över de militära enheter som kommer att läggas ned så småningom till följd av de beslut som har fattats och som kommer att fattas.

Detta innebär påtagliga konsekvenser för många små orter där kanske en av de största arbetsgivarna kommer att försvinna. Det får naturligtvis stora effekter när det gäller skatteintäkter, arbetstillfällen och människors möjligheter att bo kvar på orten.

Regeringen presenterade också i går en lista med ett antal åtgärder som man vill vidta för att kompensera utfallet av detta. Man säger bl.a. att det totalt handlar om 1 275 statliga jobb, som man alltså åstadkommer genom de här åtgärderna, samt över 1 000 privata jobb.

Min fråga är: Vilka privata företag har gett vilka löften till regeringen i den delen?

Anf. 18 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Låt mig först säga något om skatteförlusterna. Där har vi lyckligtvis, Göran Hägglund, beslutat om ett utjämningssystem kommunerna emellan som faktiskt fångar upp en del av problemen i samband med en sådan här situation. Det är jag glad för.

När det gäller de tal som redovisades i gårdagens presskonferenser har vi i vissa fall långt framskridna samtal med privata företag. I andra fall är det en aktivitet som pågår där vi har som målsättning att nå till vissa nivåer i vissa kommuner.

Vi kan ha självförtroende här eftersom vi har gjort precis den här operationen tidigare i Söderhamn och delvis också i Arboga. Nu talar vi om Sollefteå, Kiruna, Boden, Karlskoga, Kristinehamn, Falun, Visby och Hässleholm. Jag är ganska säker på att i det konjunkturläge vi nu har, med de resurser som blir friställda personalmässigt och lokalmässigt och med den ordning vi nu har i landets ekonomi, har vi goda förutsättningar att vara med och ställa om det ekonomiska livet på dessa orter till en ny framtid.

Anf. 19 GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Fru talman! Egentligen var jag ute efter att få ett besked om det finns konkreta åtgärder som är på väg att fattas beslut om. Det står ju 1 000 arbetstillfällen. Det står inte 999 eller 1 001, utan just 1 000. Ska vi betrakta det som en gissning, som en förhoppning, som en bedömning, som ett löfte eller som en garanti att detta kommer att gälla? Har regeringen framskridna planer? De här orterna har naturligtvis väldigt stora förhoppningar på regeringen och riksdagen att de här åtgärderna kan åstadkommas. Det handlar rimligen om 1 000 jobb utöver de som annars hade framkommit på de här orterna inom den privata sektorn.

Anf. 20 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag tror inte att någon på de här orterna tror att det kommer att bli exakt 1 000 arbetstillfällen. Jag tror att de förstår att det vi nu tänker göra på dessa orter är detsamma som vi har gjort i Söderhamn och Arboga, nämligen att tillsammans med lokala och regionala företrädare och med den kunskap vi har i Regeringskansliet med statliga insatser och andra insatser rekrytera nya arbetstillfällen, stimulera den utveckling som finns på orten och på så sätt få en ny start.

Jag vet ju, och det vet också Göran Hägglund, att det dumaste man kan göra i politiken är att ställa ut garantier. Vi har inte mötts av några sådana krav från någon av de här orterna. De förstår också att man inte kan hålla i gång en försvarsverksamhet som inte motiveras av säkerhetspolitiska skäl. Jag tror att det är ohyggligt farligt om vi lockas att behålla en för stor försvarsorganisation. I det långa loppet kommer det att ta bort det professionella inslaget i försvaret. Försvaret är säkerhetspolitiskt motiverat, inte regionalpolitiskt. Det är viktigt att komma ihåg.

Högskolorna i Stockholmsregionen

Anf. 21 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m):

Fru talman! Precis när antagningarna i stort sett var klara till högskolan i höstas hörde jag utbildningsminister Östros, bl.a. i A-ekonomi, prata om, lite kort sammanfattat, att vi måste se över vilka högskolor som kan rekrytera bra, och där det är ett hårt tryck får vi se till att bygga till.

Detta kändes väldigt hoppfullt, åtminstone för oss här i Stockholmsregionen som har ett enormt sökandetryck. På KTH har vi tre första-handssökande på varje plats.

Jag vill inte vara så konspiratorisk och tro att det är många andra skäl än just utbildningspolitiska som styr hur man vill ha högskoleplatserna i landet. I propositionen stod det egentligen tvärtom.

Jag skulle vilja fråga ministern om han anser att studenterna ska ges ett inflytande i högskolepolitiken och om val av högskoleplats också är ett sätt att ha inflytande. Om så är fallet, tycker utbildningsministern att principen bör vara att förstahandsvalet ska styra placeringen?

Anf. 22 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Utbyggnaden av högskolan är en mycket stor sak som vi är mitt inne i. Närmare 90 000 platser byggs ut över hela landet. Det är helt nödvändigt för att modernisera hela landet. Den här utbyggnaden sker så att vi får en stark högskola i varje län i Sverige.

Om Catharina Elmsäter-Svärd lyssnar på folk ute i landet kommer hon snart att förstå vilken enorm folklig förankring som finns för den politiken. Det gäller naturligtvis också Stockholmsområdet. Vi gör rejäla satsningar, inte minst i den senaste budgetpropositionen, på Stockholmsområdet. Titta på Kungl. Tekniska högskolan, som Elmsäter-Svärd själv tar fram!

Under de kommande tre åren får man en rejäl satsning på nya platser för att bygga upp ett nytt IT-universitet i Kistaområdet, ett av de mest dynamiska områdena i världen när det gäller informationsteknik. Mitt i den företagsby som finns där, ett toppföretag internationellt, byggs också en topphögskola med IT-inriktning upp. Den kommer inte bara att ge

utbildning i världsklass utan kommer också att ha ett socialt engagemang i området för att rekrytera nya grupper, inte minst i närområdet. Det är ett bra exempel på hur regeringen värnar också Stockholmsområdet.

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Frågestund

Anf. 23 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m):

Fru talman! Jag är väldigt tacksam för att utbildningsministern har ambitionen att högskoleutbildningen är viktig för landet som helhet. Jag kan ändå konstatera att det samtidigt som vi har ett hårt tryck i vissa regioner, inte minst i Stockholmsregionen, proportionellt sett är väldigt få platser i Stockholmsregionen. Om studenterna ska välja att vara fyra fem år på en ort, anser då ministern att det är viktigt att också valet av plats får styra fördelningen av platserna, eller är det regionalpolitiska eller arbetsmarknadspolitiska hänsyn som ligger bakom?

Jag blev lite förvånad när jag såg listan över orter som skulle kompenseras efter det beklagliga försvarsbetänkande som är på gång. Även Stockholm drabbas av nedläggningar på försvarssidan, men det blev ingen kompensation till Stockholmsregionen.

Anf. 24 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Stockholmsområdet får under den här utbyggnadsperioden över 10 000 högskoleplatser. KTH har jag nämnt. Där görs en stark framtidssatsning. Södertörns högskola är en helt ny högskola, som växer upp och som även rekryterar på ett helt nytt sätt. En tredjedel av studenterna där har invandrarbakgrund. Det skiljer sig från de flesta andra högskolor.

Till detta kommer Stockholms universitet och Lärarhögskolan. Det finns en mycket dynamisk högskolesektor i Stockholm.

Moderaterna är ett parti som tyvärr har stannat kvar i en mycket gammaldags syn på högskolepolitiken, med en stark inriktning på bara några få orter. Man ser inte alls moderniseringskraften i högskolan. Man har en mycket gammaldags syn på vilka vi ska rekrytera till högskolan. Det tyder helt enkelt på att det skulle behövas en rejäl förnyelse i Moderata samlingspartiets syn på högre utbildning.

Vi har haft ett samarbete med andra borgerliga krafter, som åtminstone tidigare har förstått kraften i högskoleutbyggnaden. Det har Moderaterna inte klarat.

Våldet mot kvinnor

Anf. 25 SOFIA JONSSON (c):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till jämställdhetsministern.

En kvinna varannan vecka misshandlas till döds i Sverige. Det är ett svart tal. Vi har över 20 000 registrerade misshandelsbrott per år. Jag vill fråga Margareta Winberg vad hon tänker göra åt den saken.

Anf. 26 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Fru talman! Jag beklagar, precis som Sofia Jonsson gör, det som här sker i Sverige. Regeringen lade förra året fram en kvinnofridsproposition för riksdagen. Den börjar nu så smått att träda i kraft, men den har många

olika delar, och alla delar får inte effekt genast. Det är klart att det tar ett tag.

Propositionen innebar en mängd olika saker. Bl.a. skärpte vi straffen. Vi tog också upp det mycket kontroversiella förslag som handlar om förbud mot köp av sexuella tjänster. Men det räcker ju inte. Vad vi nu gör är att vi försöker fokusera jämställdhetsarbetet på ett lite annat sätt och även involvera männen i det arbetet. Jag tror att det är oerhört viktigt att männen deltar, så att vi kan få en förändrad mansroll. Bara så kan vi nå det mål som jag förutsätter att vi båda är överens om, nämligen ett jämställt samhälle.

Anf. 27 SOFIA JONSSON (c):

Fru talman! Det låter bra, Margareta Winberg, att det finns en kraft och en vilja att vara med och förändra, men problemen kvarstår. Kvinnor känner sig rädda, och familjer känner sig hotade. Vi måste göra någonting i dag.

Vi kan t.ex. se hur Rikskvinnocentrum i Uppsala inte får de pengar från regeringen som man ansökte om för att kunna stärka kvinnornas möjligheter efter misshandel. Centerpartiet vill stärka kvinnohusens roll och få till stånd en samverkan mellan kvinnohusen, åklagarväsendet och polisen.

Ser Margareta Winberg någon sådan lösning? Finns det en tanke hos jämställdhetsministern om att regeringen skulle kunna utreda en sådan här samverkan för att stärka kvinnornas och barnens rättigheter?

Anf. 28 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Fru talman! Frågan om Rikskvinnocentrum i Uppsala besvarade Laila Freivalds här för någon eller några veckor sedan. Hon ställde då, som framgår av protokollet, ut vissa löften. Jag är övertygad om att hon tänker hålla dem.

Också länsstyrelserna kan spela en roll i detta sammanhang. Jag tycker att Ulf Adelsohn här i Stockholm har gjort en mycket förtjänstfull insats i sitt kvinnofridsarbete i Stockholms län. Vi har nu avsatt medel så att varje län som vill göra liknande aktioner kan få ekonomiskt bidrag till detta.

Vi har också givit Rikspolisstyrelsen i uppdrag att se över sitt samarbete med de myndigheter och institutioner som möter de misshandlade, våldtagna eller slagna kvinnorna. Det har visat sig att myndigheterna ofta inte är så bra på detta. Det gäller kanske inte minst polisen. Det pågår dock nu ett utbildningsarbete inom de här olika sektorerna.

Det konkreta förslag som Sofia Jonsson förde fram får jag studera lite grann, eftersom det var första gången som jag hörde det.

Säkerheten inför millennieskiftet

Anf. 29 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Jag vill vända mig till statsministern.

Statskontoret har nyligen lämnat en rapport angående säkerheten inför millennieskiftet. Det visar sig att cirka en tredjedel av våra myndig-

heter och samhällsfunktioner ligger efter i det här arbetet. Man har inte hittat de rätta medlen för att säkra sig inför millennieskiftet.

Nu är det drygt två månader kvar innan vi går in i år 2000. Från Statskontoret säger man att man inte tror att någon ska frysa ihjäl och att man tror att el- och vattenförsörjningen kommer att fungera. Jag vill ändå fråga om regeringen har tagit del av rapporten och vad man i så fall planerar att göra.

Anf. 30 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Självfallet har regeringen tagit del av den rapporten. Den är ju i linje med tidigare varningar, dock icke lika allvarlig som de som har kommit dessförinnan. Våra system i Sverige 2000-säkras ju successivt.

Vi har givit en särskild delegation ett speciellt ansvar att följa och påverka detta. Den leds av Jan Freese och ligger under Näringsdepartementet. Den har vårt uppdrag och även vårt förtroende. Jag ska dock säga precis som Marie Engström, nämligen att man definitivt inte ska underskatta denna risk. Det är bra att den tas upp och diskuteras här i kammaren, så att vi kan peka på att många har det här ansvaret, inte bara regeringen.

Anf. 31 MARIE ENGSTRÖM (v):

Fru talman! Jag får tacka för det svaret. Jag vill bara fråga om statsministern under tiden fram till år 2000 kommer att ta upp den här frågan i något sammanhang här i kammaren och göra en avstämning med den delegation som statsministern hänvisar till.

Anf. 32 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag har inte planerat att ta upp frågan. Arbetet är ju så fördelat att näringsministern har det här ansvaret, och han har till sig knutit denna delegation. Vi har tänkt följa den ordningen, men jag ska inte utesluta att också statsministern, när vi närmar oss årsskiftet och ser att en och annan släpar efter, sänder en signal som understryker vikten och allvaret av den här frågan.

Det har tyvärr för länge funnits en rätt utpräglad låt-gå-attityd innebärande att det ordnar sig – det där ska man inte bråka om. Det kan tvärtom ha gjorts försummelser med utomordentligt stor påverkan på grundläggande samhällsfunktioner. Vi tar alltså frågan på stort allvar.

IT-investeringar på försäkringskassorna

Anf. 33 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Jag ska rikta mig till den nya socialförsäkringsministern. Jag vill fråga om hon kan lämna lite grann besked om hur man avser att på lite sikt arrangera för den finansiering av teknik som Riksförsäkringsverket ska tillhandahålla försäkringskassorna.

Arbetsituationen på försäkringskassorna är ju inte så där helt lätt, och det finns problem lite här och var. Bl.a. måste man nu få ett förtroende för att man får en tekniklösning som håller. Det kan man bara få om man ser en tydlig och klar finansiering och en uppläggning av arbetet

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

Frågestund

som just inger detta förtroende. Det vore intressant att höra om socialförsäkringsministern har någon synpunkt på detta.

Anf. 34 Statsrådet INGELA THALÉN (s):

Fru talman! När det gäller IT-investeringarna inom försäkringskassorna finns det ju en arbetsplan för hur det ska gå till. Det är uppenbart att effekterna av själva utvecklingen ger utrymme för rationaliseringar. Det här arbetet är upplagt så att också Statskontoret har fått i uppdrag att följa upp själva hanteringen och se till att den genomförs på ett sådant sätt och i sådana etapper att man får en överblick över de olika steg man tar i respektive regioner.

När det gäller själva finansieringen handlar det dels om det utrymme man får genom rationaliseringar – det får man bedöma steg för steg – dels om att det finns ett visst låneutrymme för att finansiera stora investeringar när de kommer att behöva genomföras.

Men som sagt: Statskontoret och Riksförsäkringsverket har båda i uppdrag att följa upp detta och återkomma stegvis när det gäller finansieringen, främst inför den budget som ska behandlas inför 2001.

Anf. 35 GUSTAF VON ESSEN (m):

Fru talman! Något ytterligare besked förstår jag att man inte kan få i det här skedet, utan jag får nöja mig med detta. Jag vill bara göra den kommentaren att just rationaliseringen ju är knutpunkten i detta att kunna finansiera de nya investeringarna, att kunna betala för dem, och rationaliseringen av personal måste också kunna ske på ett genomtänkt och humant sätt. Då är det också där fråga om man kan få något slags hjälp av statsmakten att kunna hitta former för detta. Försäkringskassorna har kanske inte utrymme själva för att genomföra de här rationaliseringarna, i och med att det är rätt stora kostnader i varje enskilt fall.

Anf. 36 Statsrådet INGELA THALÉN (s):

Fru talman! Nu är det så att resursutnyttjande och rationaliseringar delvis handlar om investeringar, men det är också fråga om ett kunskapsuppbyggande. Till insatserna hör alltså också att bygga upp ny kunskap och ny kompetens. När man säger rationaliseringar på det sätt som Gustaf von Essen säger det, drar man nog gärna slutsatsen att det handlar om att enbart minska och dra ned på personal, men det handlar främst om att utveckla arbetet.

Som jag sade finns det ett utrymme i rationalisering och i utveckling. Det finns också möjligheter till viss lånefinansiering. Man får ta det här stegvis. Statskontoret och Riksförsäkringsverket har i uppdrag att följa detta planenligt steg för steg.

Telia–Telenor-affären

Anf. 37 LENA EK (c):

Fru talman! Min fråga riktar sig till statsministern.

Under de senaste dagarna har affärstidningar och andra medier utförligt redovisat turerna i Telia–Telenor-affären och hur olika parter har

diskuterat under den natt som föregick det slutliga kontraktsskrivandet. Kritiken har varit stark.

Anser statsministern att den kritik som säger att sättet att handlägga frågan och sättet att sköta förhandlingarna har bidragit till och kommer att bidra till att sänka marknadsvärdet på det nya bolaget?

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

Frågestund

Anf. 38 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det är mig fullständigt främmande att diskutera ett marknadsvärde på ett bolag som så småningom ska till börsen. Det görs naturligtvis mot bakgrund av viss erfarenhet.

Det är väldigt många politiker som har försökt uppskatta värdet på Telia. Lena Eks parti tillhörde ju en gång en regeringskonstellation som ville gå till börsen med Telia därför att det var så mycket värt vid det tillfället. Då handlade det om 40 miljarder kronor. Vi motsatte oss detta – kanske också Lena Eks parti, vad vet jag – och det blev ingenting av vid det tillfället. I dag tror man att Telia är värt 200 miljarder kronor. Det finns 160 000 miljoner goda skäl att inte försöka värdera ett företag i en offentlig debatt.

Anf. 39 LENA EK (c):

Fru talman! Med det resonemanget ska vi ju vänta med sammanslagning och utförsäljning över huvud taget.

Låt oss anta att det nu blir ett visst värde över till slut i alla fall. Är det inte lämpligt att använda en del av detta, som då i alla fall kommer in till staten så småningom, till en fiberoptisk satsning på bredband till varje hushåll och varje företag? Det skulle kunna vara en mycket lämplig åtgärd och t.ex. ingå i de omfattande kompensationspaket som nu regeringen och Centerpartiet riktar till de orter som tappar arbetstillfällen på grund av försvarsomläggningen.

Anf. 40 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag tror att det som Lena Ek föreslår i sak är klokt, alltså att bygga ut fibernäten, men jag värjer mig lite mot att koppla en sådan investering till en utförsäljning av en statlig tillgång. Vi klarar fibernätsinvesteringarna ändå.

Intäkten från vår utförsäljning, när den sker, ska vi naturligtvis använda för att beta av på den jättelika skuld som finns uppbyggd och på så sätt kvitta tillgång och skuld. Lyckligtvis är vi i det läget att vi inte behöver sälja av statliga tillgångar för att finansiera investeringar. Vi har ordning i ekonomin igen. När vi avyttrar på det här sättet är det ett uttryck för att vi vill sprida ägandet. Vi strukturerar om företaget för att det ska utvecklas och växa och för att tillsammans med norrmännen skapa en slagkraftig nordisk aktör på en internationell telemarknad.

För övrigt vill jag säga att de förhandlingar som har bedrivits kring fusionen har skett offentligt. Det här är den största fusionen någonsin i Norden på affärsområdet. Vad som sker när privata företag går ihop, det vet vi aldrig. De förhandlingarna följer vi inte. Men när offentliga företag gör det så sker det i öppna samtal. Jag tror att det här blir ett bra företag.

Anf. 41 KARIN WEGESTÅL (s):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa två frågor till statsministern om situationen i Kosovo.

Den första är följande: Jag tycker att det är oerhört positivt att statsministern har tagit initiativ till att tillsätta den s.k. Kosovokommissionen. Den ska ju inte vara färdig förrän om ett år, och det kanske är lite sent, men det skulle vara väldigt intressant att veta vad som händer under tiden. Kommer det t.ex. delbetänkanden, eftersom kommissionen ska analysera tiden före, under och efter kriget?

Anf. 42 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag är inte närmare informerad just nu om hur man tänker redovisa sitt arbete. Jag vet att när man är färdig så kommer rapporten att tas emot av FN:s generalsekreterare, och det är naturligtvis ett uttryck för den vikt som världssamfundet fäster vid den kommission som Karin Wegestål talar om. Det är inte så underligt. Kommissionens arbetsuppgift är ju att studera de krafter och mekanismer som ligger bakom etnisk krigsföring och etnisk rensning som vi har sett i Kosovo för att det inte ska hända igen. Jag förutsätter att kommissionen arbetar på ett sådant sätt att man också under sitt arbete för ett offentligt samtal. Med tanke på de ledamöter som ingår hyser jag på den punkten inget tvivel om att man kommer att nå ut i det samtalet.

Anf. 43 KARIN WEGESTÅL (s):

Fru talman! Jag tackar för det svaret; det är alldeles utomordentligt.

Men jag vill också påpeka att det i höst har förekommit väldigt mycket svåra övergrepp i Kosovo, att det är många som har flytt därifrån och att Serbien, det fattiga, utslagna och bombade Serbien, har fått ta emot 200 000 nya flyktingar.

Därför skulle jag vilja veta: Har Sverige någon beredskap för att t.ex. låta någon av dem komma till Sverige, eller vad är det annars för åtgärder som man tänker vidta för de här flyktingarna?

Anf. 44 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi har inte fört några resonemang om att ta emot de serber som nu flyr från Kosovo. Däremot finns det all anledning att på plats se till så att alla som bor i Kosovo kan känna sig säkra, inklusive de serber som där har hemortsrätt, och på plats också naturligtvis lindra nöden bland flyktingar. Sverige är ett av de länder som har gjort de absolut största insatserna på Balkan, inte minst genom att ta emot människor som har flytt till vårt land, men också genom att på plats göra insatser för att göra livet någotsånär dragligt för de människor som befinner sig på flykt. Jag förutsätter att den humanistiska inställningen också gäller de människor som flyr från Kosovo.

Anf. 45 ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kd):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till utbildningsminister Thomas Östros.

I går var det en intressant forskningsdebatt här i kammaren. Utbildningsministern sade då att han tänkte tillsätta en utredare som ska se över tilldelning av resurser till högskolor och universitet. Jag undrar när detta kommer att ske och vilka direktiv som ges till den utredningen.

Anf. 46 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Utredningen och utredaren är tillsatt och har börjat arbeta. Utredningsuppdraget handlar om att se över det resursfördelnings-system vi nu har till våra högskolor och universitet. Utgångspunkten är att vi ska ha en stark lokal makt att på den enskilda högskolan själv söka bra lösningar i både utbildningen och forskningen. Det är en självklarhet.

Vi vill se över resursfördelningssystemet för att stimulera t.ex. profilering, att man verkligen söker de områden där man är stark och kan utvecklas vidare. Vi vill också ha ett resursfördelningssystem som fungerar så att allmänintresset tas till vara, inte minst i utbildningsfrågorna, så att man inte lokalt lägger ned en utbildning som behövs i hela riket där kanske regionen inte har samma intresse.

Det är den typen av frågeställningar det gäller. Vi har sedan reformen i början på 90-talet ett i huvudsak väl fungerande system. Men det behöver ses över ur ett antal sådana aspekter.

Anf. 47 ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kd):

Fru talman! Om man tittar på kvalitetsaspekten är givetvis verksamheten, den kompetens som finns och den utbildning som ges oerhört viktig. Men det finns en fråga som jag tycker har kommit bort i sammanhanget.

Det gäller antalet disputerade lärare. Göteborgs universitet har t.ex. 57 % och Högskolan i Skövde 55 % medan de nya universiteten som blev vinnare i 1999 års vårproposition redovisar för Karlstad 35 %, Örebro 25 % och för Växjö 30 %.

Kommer en diskussion om antalet disputerade lärare att föras i kvalitetssammanhang i utredningen?

Anf. 48 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Ulla-Britt Hagströms exempel på behovet av disputerade lärare visar vilken stor uppgift vi har framför oss inte minst i forskningspolitiken. Det gäller att se till att vi framöver ökar antalet doktorer på alla områden.

Det kommer att behövas eftersom vi har höga ambitioner i högskolepolitiken för att fler ungdomar ska kunna studera på en högskola. Men det behövs också för att efterfrågan i näringslivet och i offentlig sektor efter människor med forskarutbildning ökar. Intresset har ökat för den typ av erfarenhet och kunskap som man får via forskarutbildningen.

Därför är det så viktigt att regeringen också satsar ganska stora resurser de kommande åren just på att stärka forskarutbildningen och grund-

forskningen. Det är i sig en viktig kvalitetsfråga. Våra högskolor har i dag alla forskningsresurser. Det genomfördes under den förra mandatperioden med Socialdemokraterna. Vi kommer att kunna stärka det framöver.

Vi behöver framöver fler disputerade som kan ta många av de viktiga lärarstjänster och forskartjänster som kommer att efterfrågas.

Rapport från Konjunkturinstitutet

Anf. 49 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Fru talman! Vi har åter kunnat konstatera att riksbanksdirektionen är oenig i fråga om dels inflationsrapporter, dels när det är dags att tillgripa räntevapnet för att stävja en inflationstakt som en del tycker finns och är påtaglig. Därom rådet oenighet.

I dag kan man av Konjunkturinstitutets rapport utläsa att den svenska konjunkturen fortfarande är stark och går bra framåt. Men man kan också läsa, vilket är mycket intressant, att Konjunkturinstitutet inte kan se att det finns något ökat inflationstryck.

Jag skulle gärna vilja ha statsministerns syn på det senare men också på den rådande oenigheten i riksbanksdirektionen om det rådande inflationstrycket.

Anf. 50 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Först till Konjunkturinstitutets rapport som kom i dag. Det talas om fortsatt god utveckling i svensk ekonomi, fortsatt stark utveckling vad gäller sysselsättning och låg inflation, egentligen inget inflationstryck alls att oroa sig för. Det är långt kvar till de marginaler som finns uppsatta som mål för inflationen. Det är alltså en väldigt positiv rapport från Konjunkturinstitutet.

Det stämmer väl med den bedömning vi själva gör från regeringens sida. Vi är oerhört noga med att hela tiden följa tendenser till inflation och inflationssignaler, men vi ser inga sådana. Det ska naturligtvis inte underskattas, men vi ser inga sådana.

Riksbanken för en diskussion som nu redovisas offentligt. Det tycker jag är bra. Jag har också noterat som Sven-Erik Österberg att riksbanksdirektionen inte är helt överens. Det är också naturligt när sex tänkande människor kommer tillsammans att de av och till har olika uppfattningar.

Det jag tycker är skönt är att vi här i kammaren kan diskutera penningpolitik utan att det för den skull på något sätt känns konstigt. Jag tror också att det är väldigt bra att riksdagens ledamöter – för Riksbanken är ju riksdagens bank – diskuterar det penningpolitiska beteendet och kritiserar eller berömmar beroende på vilken inställning man nu har. Det tycker jag känns rätt.

Anf. 51 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Fru talman! Jag tackar statsministern för det svaret. Jag vill bara mycket kort konstatera oenigheten. Det är klart att det kan vara så när det är olika personer. Men det som slår mig är att det ständigt är samma personer som är oeniga i direktionen och ungefär på samma sätt. Man kan undra hur länge det kan hålla på och vad det kan få för konsekvenser.

Anf. 52 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag tror att Sven-Erik Österberg och andra, kanske också folk i Riksbankens direktion, bör reflektera lite över det faktum att vi just nu upplever en väldigt kraftig tillväxt och ingen inflation. Vad är det som har hänt i ekonomin? Ser vi någonting i form av ett skifte? Är det en ny ekonomi som växer fram, en ekonomi som har väldigt starka återhållande prismekanismer till följd av en allt friare världshandel och en informationsteknik?

Vi har nu i Sverige dubbelt så hög tillväxt som man har inom EMU-området, och vi har inga inflationsimpulser. Det är intressant. Det är värt att reflektera över. Jag är den förste att uttrycka förtroende för vår riksbank men också en av de alla första att med väldigt lättnad hälsa att vi kan diskutera vad den gör och vilka bedömningar den företar sig. Det är nyttigt. Jag önskar riksdagen med Sven-Erik Österberg i spetsen all framgång i detta offentliga samtal.

Kampanj mot rasism och nazism

Anf. 53 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Fru talman! Statsministern har personligen tagit initiativet till en upplysningskampanj om rasism och nazism i det förflutna, ...*om detta må ni berätta*... Vi är säkert överens alla här i kammaren att det är en väldigt viktig uppgift. Men vi har också nuet.

Vi vet att det finns hot om våld, direkt våld. Det är isolerade grupper och enskilda personer. Men det är desto allvarligare, eftersom det drabbar andra individer. Det är egendomsbrott, bankrån, hot om våld, polistjänstemän som mister livet och fackliga aktivister som mister livet. Man kan med skäl misstänka att de som utövar detta har sin bakgrund i rasistiska och nazistiska organisationer.

Därför vill jag fråga statsministern: Inom ramen för den lagstiftning vi har, vad tänker regeringen göra för att komma åt dessa grupper?

Anf. 54 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det finns flera angreppssätt. Först gäller det inom ramen för den lagstiftning vi har. Jag tar inte ramen för given. Lagstiftningen kan mycket väl också skärpas framöver. Sådant utredningsarbete pågår, som Bäckström känner till. Sedan finns naturligtvis det arbete som vår säkerhetspolis bedriver. Det inriktas mot det hot mot vår säkerhet som dessa demokratiska övergrepp representerar. Det är en utomordentligt viktig och prioriterad uppgift för säkerhetspolisen. Det gäller också stödet till polisen i dess arbete.

Men det är också, vilket är viktigt, en uppmaning till alla enskilda – Bäckström, jag själv och andra – att varhelst detta dyker upp stå upp, hålla emot och säga ifrån. Det handlar också om civilkurage, att aldrig ta lätt på släppt tal om människor från andra länder, att aldrig någonsin underskatta antisemitismens kraft och att aldrig någonsin falla undan för rasismen. Den finns där, ofta dold, men sedan sticker den fram sitt fula tryne. Sätt emot och var tydlig!

Vi ska naturligtvis också bedriva utbildning och upplysningsverksamhet. Bäckström pekar själv på framgångarna med Levande historia, som nästa år också följs upp internationellt. Det behövs en lång rad insat-

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

Frågestund

ser. Alla vi som står bakom demokrati och öppenhet: Nu håller vi ihop och tar striden mot nazismen!

Anf. 55 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Fru talman! Jag är överens med statsministern om den allmänna inriktningen och också om att vi ska överväga lagstiftning. Men finns det inte skäl att mer precist ge i uppdrag till Rikspolisstyrelsen och det vi kallar SÄPO att mer hårdhänt gå in mot dessa grupper? Jag såg på TV-nyheterna en morgon en representant för en myndighet som sade att de inte utgör något hot mot samhället. De kan inte göra revolution. De är för få. Det kanske var så att tungan slant på denna myndighetsperson. Det finns nog skäl för regeringen att ge ett mer precist uppdrag till Rikspolisstyrelsen och Säkerhetspolisen.

Jag vet att det finns konstitutionella hinder och svårigheter, men jag tror att vi måste vara väldigt precisa med uppdrag till myndigheterna när det gäller att mer aktivt beivra dessa grupper. Det är det jag vill. Vi kan väl alla enas om att vi som har möjlighet bör delta i de manifestationer som kommer att ske på lördag. Men finns det inte skäl att mer precist uppdra åt Rikspolisstyrelsen och dess säkerhetsavdelning att hårdhänt gå in mot dessa grupper? Det finns lagstiftning som kan utnyttjas. Visst kan vi överväga ny lagstiftning, men jag tycker att vi ska utnyttja befintlig lagstiftning mer aktivt.

Anf. 56 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Så långt konstitutionens regler medger förs också dessa samtal med polisen och säkerhetspolisen. Det är självklart. Min uppfattning är att ledningarna i dessa organisationer fullt ut förstår allvaret i situationen och vidtar lämpliga åtgärder.

Även om man inte kan se framför sig en situation där statsskicket kastas över ända är det på det viset att varje ingrepp mot varje enskild människa, där du eller jag känner fruktan för att uttrycka vår åsikt, också är en attack på demokratin självt och ska tas lika allvarligt och bekämpas lika fast som om det handlade om ett hot mot riket som sådant. Det är viktigt att komma ihåg. Där får vi aldrig svikta.

Kanske har vi ibland trott att demokratin är för alltid vunnen och att det var någonting som klarades av av generationer före oss. Det är farligt. Demokratin ska alltid erövrats och måste alltid försvaras. Det sker bäst genom diskussion, debatt, utbildning och opinionsbildning – det talade ordet. I den kampen utgår jag ifrån, och vet jag, att vi står enade.

(Applåder)

Läkarutbildningen

Anf. 57 MARGARETA ANDERSSON (c):

Fru talman! Jag har en fråga som jag vill ställa till utbildningsminister Thomas Östros. Det är ungefär 300 000 människor som känner sig förgiftade av tungmetaller, främst av kvicksilver. I läkarutbildningen i dag finns det bara ett par dubbeltimmar som rör detta, enligt de uppgifter jag har fått, och de är dessutom inte obligatoriska.

Vad tänker utbildningsministern göra för att läkarna ska få en bättre och tillräcklig utbildning, så att människorna kan känna sig säkra på att de kan få en riktig och säker diagnos vid befarad tungmetallförgiftning?

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Frågestund

Anf. 58 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Vi gör inte så i riksdagen eller från regeringens sida att vi i detalj går in och styr läkarutbildningen. Den ska läggas upp av de professionella – av forskarna och lärarna – på de institutioner och de universitet som bedriver läkarutbildning. Men Margareta Andersson pekar på ett problem, och det är klart att det är viktigt att lyfta fram olika typer av problem och åkommor som människor kan råka ut för och att föra en diskussion med dem som ansvarar för utbildningen – i detta fall de universitet som har ansvar för läkarutbildningen. Från regeringens sida kan vi inte gå in och föreskriva vilka kurser som och i hur stor omfattning vissa typer av ämnen ska läsas på läkarutbildningen.

Anf. 59 MARGARETA ANDERSSON (c):

Fru talman! Jag tackar för det svaret. Samtidigt anser jag att det är ett så allvarligt problem för dessa över en kvarts miljon människor att jag tycker att regeringen skulle behöva vara mer aktiv. Jag är också mycket väl medveten om att vi inte kan gå in och säga att det ska vara x timmar eller si eller så stora kurser på detta området. Vi kan ändå på olika sätt i den examensordning som finns för dessa utbildningar påpeka att det är en väldigt viktig del. Den delen kan regering och riksdag påverka – det är ett helt annat sammanhang – men man kan inte tala om att vissa kurser ska genomföras. Så kan vi inte göra. Då blir det ministerstyre, och det är jag inte ute efter.

Jag är väldigt angelägen om att dessa människor ska känna en större trygghet och att man uppmärksammar frågan om förgiftning av tungmetaller mycket tydligare. Det gäller inte bara kvicksilver, även om det kanske är den fråga som är mest aktuell just nu med tanke på de amalgamförgiftningar och annat som vi i olika sammanhang hör talas om.

Anf. 60 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Jag är lika angelägen som Margareta Andersson om att läkarutbildningen ska innehålla kurser och moment som gör att de färdigutbildade läkarna kan möta den konkreta verklighet som finns och de problem och åkommor som människor kan råka ut för. Utbildningen ska bedrivas på vetenskaplig grund och med god kontakt med den kliniska verksamheten. Det är ansvaret för universiteten, som har hand om läkarutbildningen.

Det ska naturligtvis ske en kvalitetsutvärdering av alla utbildningar som vi har. Vi ska se till att de hela tiden moderniseras och följer med i den nya kunskapen. Jag har i dag ingen anledning att betvivla att man på vår läkarutbildning, på de institutioner som bedriver den, gör just detta, dvs. moderniserar, tar in ny kunskap och på vetenskaplig grund förnyar utbildningens innehåll.

Anf. 61 CHATRINE PÅLSSON (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Ingela Thalén, som jag samtidigt vill hälsa välkommen till Socialdepartementet igen. Det gäller den ökning av sjukskrivningarna som vi har fått rapporter om i veckan från ett forskningsprojekt vid Institutionen för hälsa och miljö på Hälsouniversitetet i Linköping. Där har man kommit fram till att de långa sjukskrivningarna, dvs. sjukskrivningar över 30 dagar, enligt Riksförsäkringsverkets statistik ökar med mer än 50 % för 50-åringar och äldre och med 30 % för 50- och 60-talisterna, vilket är ett stort problem både humanitärt och kostnadsmässigt. Jag vill fråga Ingela Thalén om regeringen har för avsikt att vidta några åtgärder för att minska denna ökning.

Anf. 62 Statsrådet INGELA THALÉN (s):

Fru talman! Regeringen tillsätter nu en utredningsman som ska titta över sjukförsäkringen och sjukfrånvaron över huvud taget, bl.a. mot den bakgrund som Chatrine Pålsson beskriver. Sedan finns det naturligtvis anledning att gå in med insatser från olika håll för att minska sjukfrånvaron. Det hjälper inte att enbart se över själva sjukförsäkringen. Det handlar också om vilka insatser den rehabiliteringsutredning som pågår kan komma fram till, och det handlar om insatser som kan göras när det gäller arbetslivets villkor – arbetsmiljöinsatser och annat. Också på det området pågår både diskussioner och resonemang mellan parter och regeringens företrädare.

På Socialdepartementet kommer alltså en utredningsman att titta över just sjukförsäkringen och se vad man kan göra vad gäller denna och rehabiliteringsinsatserna för att förebygga och minska både långa och korta sjukskrivningar.

Anf. 63 CHATRINE PÅLSSON (kd):

Fru talman! Man har också kommit fram till att hela 22 % av de yngre människor som har varit sjukskrivna mer än fyra veckor inte jobbar efter tolv år. Det innebär också mycket förödande konsekvenser. Det finns all anledning att man nu tittar på detta, och jag är glad för det.

Samtidigt vill jag ställa en följdfråga när det gäller väntetiderna till undersökningar på våra sjukhus och för behandlingar. Enligt Lisbeth Fagerkvist, som är utvecklingschef på Försäkringskassan i Östergötland, är väntetiderna en del av orsaken till de långa sjukskrivningarna, vilket också gör att människor har svårare att rehabilitera sig.

Min fråga är om också detta kommer att vägas in i den utredningen, så att man tar seriöst även på frågan om väntetiderna.

Anf. 64 Statsrådet INGELA THALÉN (s):

Fru talman! När det gäller den delen av området vill jag nämna ett par saker. Dels byggs det upp försäkringsmedicinska centrum som ska titta på utredningar kring bl.a. vilka insatser som ska göras. Dels handlar det om samarbetet mellan försäkringskassan och landstingen. I den överenskommelse som är på väg fram – den s.k. Dagmaröverenskommelsen –

finns också frågan om väntetider inom olika områden med. Man använder de resurserna för att korta bl.a. väntetider.

Jag är övertygad om att man inom Rehabiliteringsutredningen också kommer att beröra frågor om vilka bra insatser som kan göras för att individen ska kunna gå in i en tidig rehabilitering, för att han eller hon inte ska hamna i den situation som Chatrine Pålsson beskriver.

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Frågestund

Kommunismens förbrytelser

Anf. 65 ELVER JONSSON (fp):

Fru talman! Tillsammans med några nordiska parlamentariker har jag för första gången varit i ett tidigare koncentrationsläger, Buchenwald i Weimar. Det var en skakande upplevelse där man tydligt såg det nazistiska förtrycket, mördandet och den mänskliga förnedringen satt i system. En kvarts miljon människor tågade in – väldigt få kom ut därifrån.

Regeringen har, med stort stöd av riksdagen, gett ut *Levande historia*, och det var hedrande att höra detta om Sverige. Men det är ju inte lika känt att efter fredsslutet, under en femårsperiod, fanns det kommunistiska koncentrationsläger där tiotusentals fick vara med om samma behandling. Min fråga blir: Hur känt är detta? Är det tillfredsställande känt? Ser regeringen behov av att aktualisera en upplysningskampanj liknande den om det nazistiska förtrycket?

Anf. 66 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det är inte lika känt. Det kommunistiska barbariet är tyvärr ofta dolt. Jag tillhör dem som tycker att också över detta ska spridas ljus. Det ligger trots allt i närtid, och många människor lever som undkom kommunismens förintelseläger. Det var också en totalitär regim som på många sätt ska stå för sina handlingar, och vi måste upplysa människor så att inte detta återigen inträffar.

Vi gjorde ett försök förra året – inte minst folkpartisterna var aktiva – att ta ett motsvarande initiativ till upplysning omkring kommunismen. Där var inte kammaren enig. Man tyckte inte att det var en bra idé att samlas över partigränser på samma sätt som vi gjorde mot nazismen. Därmed föll möjligheterna att göra någonting inom riksdagens och Regeringskansliets ram. Det bildades dock en fristående stiftelse, där folkpartisterna var den drivande kraften. Jag önskar den all framgång och är beredd att själv vara med och hjälpa till. Jag hoppas precis som Elver Jonsson att den tar fart, för detta är det angeläget att sprida ljus över, precis på samma sätt som Förintelsen.

Anf. 67 ELVER JONSSON (fp):

Fru talman! Låt mig bara säga tack för denna beredvillighet från statsministerns sida.

Våra värddar gav oss ett besked som kan vara sedelärande: En diktatur banade här väg för en annan diktatur, och slutsatsen blir att en avslutad diktatur inte garanterar ett mänskligt och demokratiskt samhälle. Där har vi en hel del att lära. Jag uppskattar att statsministern tar frågan på så stort allvar.

Anf. 68 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Ja, det gör jag. Till yttermera visso finns inte bara den arbetsgrupp som tillkom på liberalt initiativ, utan vi har också en inom den socialdemokratiska rörelsen. Men det finns anledning att inte låta detta sjunka undan utan att anstränga sig hårdare.

Jag gläds över den litteratur som nu börjar publiceras, inte minst t.ex. den bok som Staffan Skott nyligen har skrivit och som redovisar dessa förbrytelser. Det finns fler – internationellt god litteratur, vetenskapligt belagd. Det ska studeras, det ska informeras och vi ska faktiskt också bedriva ett opinionsbildningsarbete mot dessa totalitära krafter. Det ska inte hända igen.

Anf. 69 TALMANNEN:

Detta blev det sista inlägget i denna frågestund, som därmed är avslutad. Jag tackar regeringens och kammarens företrädare för era bidrag till denna frågestund.

2 § Information från regeringen om EU-toppmötet i Tammerfors den 15–16 oktober 1999

Anf. 70 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Europeiska rådet höll den 15–16 oktober ett särskilt in kallat möte i Tammerfors för att behandla ett europeiskt område för frihet, säkerhet och rättvisa. Under denna samlingsrubrik diskuterade vi en gemensam politik för asyl och migration, ett gemensamt område för rättvisa och en gemensam kamp mot brottsligheten. Alla dessa frågor står högt på listan över vad medborgarna vill att EU ska syssla med. Jag ska ägna huvuddelen av min redogörelse åt dessa delar av toppmötet och återkommer mot slutet kort till de övriga frågor som behandlades.

Fru talman! På det asyl- och migrationspolitiska området slås fast att unionen fullt ut ska leva upp till Genèvekonventionen och andra relevanta konventioner för mänskliga rättigheter. Vi ska solidariskt möta humanitära behov. Mötet i Tammerfors utgör en stark politisk viljeyttring att Europa ska utveckla sin gemensamma flykting- och invandringspolitik på humanitetens och asylrättens grund. Farhågorna om en ”Fästning Europa” har kommit på skam.

I linje med svenska prioriteringar lyftes behovet av ett helhetsperspektiv på migrationspolitiken fram. Detta är nytt i förhållande till Amsterdamfördraget. Att arbeta tillsammans med ursprungs- och transitländer gällande frågor som utrikespolitiken, mänskliga rättigheter och bistånd är av avgörande vikt för att undvika ofrivillig migration och garantera bra mottagande av flyktingar, oavsett vart de kommer.

Vi kom vidare överens om att ett gemensamt europeiskt asylsystem ska komma till stånd, grundat på en fullständig och omfattande tolkning av Genèvekonventionen. Ett sådant framtida system ska omfatta ett praktiskt genomförbart sätt att fastställa vilken stat som är ansvarig för prövningen av en asylansökan, normer för asyلفörfarande, villkoren för mottagande av asylsökande och minimiregler för erkännande av flyktingstatus. I ett försök att komma framåt i frågan om tillfälligt skydd enades vi

om att be kommissionen undersöka förutsättningarna för någon typ av finansiell mekanism för att bistå medlemsstater som drabbas hårt vid massflyktssituationer. Den asylform som tidigare diskuterats fick däremot inte tillräckligt stöd.

Det är också glädjande att frågan om den rättsliga ställningen för människor från länder utanför EU, s.k. tredjelandsmedborgare, lyftes fram så klart vid detta möte. Vi har kommit överens om att unionen måste säkerställa en rättvis behandling av de tredjelandsmedborgare som lagligt vistas i medlemsstaterna. Invandrare ska åtnjuta rättigheter och skyldigheter som är jämförbara med EU-medborgarnas. Kampen mot rasism och främlingsfientlighet ska intensifieras. Behovet av mer jämförbara villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse bekräftades. Europeiska rådet uttalade också sitt stöd för målet att de som under en längre tid lagligt vistats i EU ska erbjudas möjligheten att få medborgarskap.

Utöver problemen med den illegala invandringen lyftes människohandel fram, på svenskt initiativ, med särskild betoning på kvinnor. Offrens rättigheter ska säkerställas, särskilt när det gäller kvinnor och barn. Ett närmare gränskontrollarbete mellan medlemsstaterna efterlystes. Återvändande ska främjas, och ursprungs- och transitländerna ska bistås för att främja frivilligt återvändande. Dessa länder ska hjälpas till ökad förmåga att effektivt bekämpa människohandel och klara sina återtagandeskyldigheter. Men som texten nu är skriven finns det samtidigt, genom ett svenskt förslag, ett skydd för att inte någon ska återsändas till förföljelse.

Fru talman! Slutsatserna från mötet på det rättsliga området får betraktas som en framgång för de frågor som Sverige har drivit. Brottsförebyggande samarbete, åtgärder mot s.k. *safe havens* där brottslingarna kan gömma undan sina tillgångar samt ett samlat grepp på EU:s yttre förbindelser på det rättsliga området och inrikesområdet ges stort utrymme. Det slås fast att det ska bli lättare för medborgarna att hantera gränsöverskridande tvister. Information om andra medlemsstaters rättssystem ska finnas lätt tillgänglig. Miniminivåer för rättslig hjälp ska skapas, liksom gemensamma procedurregler för förenklad tvistlösning över gränserna. Särskild uppmärksamhet ska ägnas brottsoffers situation i det rättsliga förfarandet.

Åtgärderna är välkomna. De innebär konkreta förbättringar för medborgarna.

Principen om ömsesidigt erkännande ska vara en hörnsten i det straff- och civilrättsliga samarbetet i unionen. Domar och beslut från andra medlemsstater ska erkännas och verkställas direkt. Detta ska kombineras med fastställande av gemensamma miniminivåer för vissa delar av civilprocessrätten. Vidare ska ny procedurlagstiftning skapas för att underlätta lösning av gränsöverskridande tvister. Även dessa åtgärder innebär förbättringar för medborgarna.

En framgång för Sverige är det viktiga steg mot en modernisering av EU:s kriminalpolitik som tas genom att brottsförebyggande aspekter ska läggas på unionens brottbekämpande verksamhet, både internt inom unionen och externt. Erfarenheter av brottsförebyggande åtgärder ska utbytas. Nätverk av nationella brottsförebyggande organ ska upprättas och samarbetet mellan olika organisationer förbättras. Dessa brottsföre-

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

*Information från
regeringen*

byggande steg bygger på ett gemensamt initiativ av Sverige, Storbritannien och Danmark.

Det rättsliga samarbetet mot brott ska förbättras, bl.a. ska ett Eurojust skapas där åklagare och förundersökningsdomare från de olika medlemsstaterna samordnar gränsöverskridande brottsundersökningar.

Straffrätten ska tillnärmast i vissa avseenden. Bl.a. penningtvätt och handel med kvinnor pekas ut som prioriterade områden. Samarbetet med länder utanför EU betonades, med Östersjösamarbetet som ett gott exempel.

Penningtvätt lyfts också fram som en central företeelse inom den organiserade brottsligheten. De brottsbekämpande myndigheternas insyn i finansiella transaktioner och ägande av företag ska öka, bl.a. genom upphävande av banksekretess i dessa sammanhang.

Påtryckningar ska utövas på *safe havens* utanför unionen för att få dem att samarbeta i brottsutredningar. Regler på bl.a. de bolagsrättsliga och finansiella områdena som försvårar internationellt samarbete ska intensifieras och ses över. Sverige har varit ett av de drivande länderna på detta område.

Fru talman! Under stats- och regeringschefernas middag fanns en stor uppslutning kring det förslag som kommissionen lämnat om att i Helsingfors i december besluta om en gemensam förhandlingsstart för de återstående kandidatländerna. Detta skulle innebära en klar framgång för svenskt vidkommande, eftersom det är den förhandlingsmodell vi förordat sedan 1997. Ett beslut enligt denna modell, som också innebär att förhandlingstakten anpassas till varje kandidatlands individuella framsteg, kommer att stimulera reformansträngningarna i samtliga kandidatländer.

Utvidningen kommer att stå i centrum för det svenska ordförandeskapet. Att föra denna fråga framåt förblir en av våra allra viktigaste uppgifter.

För att klara tidtabellen kommer det att bli av största betydelse att, som vi fastlade i Köln i juni, slutföra regeringskonferensen om institutionerna redan under det franska ordförandeskapet. Det kräver i sin tur att omfattningen av konferensen begränsas, vilket Sverige verkar för.

Kommissionens förslag om Turkiet behandlades också. Ett antal länder uttalade sig explicit för att de nu önskar se ytterligare förbättringar när det gäller de mänskliga rättigheterna i Turkiet. Jag klargjorde att vi för vår del vill se nya åtaganden på MR-området. Det rådde samsyn om att beslutet i Helsingfors får fattas i ljuset av utvecklingen i Turkiet under hösten.

Det gjordes också ett kritiskt uttalande med anledning av att den amerikanska senaten inte godkänt avtalet om ett allmänt provstopp och en skarpt formulerad uppmaning till regimen i Pakistan att snarast redovisa en tidtabell för återgång till en demokratisk ordning eller att ställas inför ett fryst utvecklingsbistånd.

Fru talman! Det sammantagna resultatet av toppmötet får för svenskt vidkommande betraktas som mycket gott, både på det rättsliga och på det asyl- och migrationspolitiska området. Dessutom lyckades vi, det är jag rätt övertygad om, lägga grunden för enighet vid det kommande Helsingforsstoppmötet om att ytterligare sex kandidatländer ska få inleda förhandlingar.

Anf. 71 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Den redogörelse vi nu har fått från utrikesministern är på flera punkter glädjande. Det gäller både asylpolitiken inom EU-området, där det fanns farhågor innan, och förstås breddningen till alla kandidat-länderna. Men jag har ett par frågor som rör asylpolitiken och en fråga om Turkiet.

Vad gäller asylpolitiken skulle jag vilja höra utrikesministerns be-dömning av om man nått fram till något i fråga om möjligheterna för medborgare från andra länder, utanför unionen, att röra sig inom EU.

Den andra frågan gäller hur man i Tyskland ser på frågan om s.k. tredjepartsförföljelse, dvs. människor som har flytt från förföljelse som bedrivs av någon annan än statsmakten. Jag har fått intrycket att Tysk-land har en annan syn på detta än vi har i Sverige och i flera andra länder.

Den tredje frågan gäller Turkiet. Det är en mycket viktig fråga för Europas framtid, dvs. de relationer vi ska ha mellan Europeiska unionen och Turkiet. Det är klart att det finns brister i den turkiska demokratin, brister i den turkiska rättsstaten och brister vad gäller minoritetsskydd och en del annat.

Men egentligen handlar det väl om att ge två mycket klara besked. Det ena är att Turkiet är välkommet att bli medlem i Europeiska unionen. Det andra är att enbart demokratier och rättsstater som har minoritets-skydd m.m. är välkomna. Jag undrar vilken ståndpunkt som utrikesmi-nistern just nu ser framför sig att Sverige kommer att inta i den frågan i Helsingfors i december.

Anf. 72 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! När det gäller flyktingfrågorna kan man konstatera att vi gemensamt kan vara glada över att farhågorna om restriktiv flyktingpoli-tik kom på skam.

När det sedan gäller möjligheten för tredjelandsmedborgare att fritt röra sig inom EU kan man säga att det egentligen inte togs några uttryck-liga beslut i någon riktning vid Tammerforsmötet. Men indirekt var Tammerforsmötet ett steg framåt, eftersom man sade att tredjelandsmed-borgare ska ha ungefär samma rättigheter som EU-medborgarna själva. Dit hör ju också rätten att fritt röra sig inom unionen, även om det inte fattades några uttryckliga beslut vid mötet.

Tyskland har inte i praxis godkänt förföljelse från tredje part såsom grund för konventionsflyktingstatus. Det här är en diskussion som pågår i flera medlemsländer. Men mot den bakgrunden var det särskilt glädjande att vi på ett svenskt förslag fick in en skrivning i slutsatserna om den grundläggande principen i Genèvekonventionen, den s.k. *non-refoule-ment*-principen. Det betyder att man inte får återsända någon till ett land varifrån personen riskerar att sändas vidare till ett annat land där han riskerar förföljelse. Det kan vara förföljelse av myndighet eller, som i vissa fall, förföljelse från någon som i och för sig inte är egen myndighet eller regering men där den egna myndigheten eller regeringen inte förmår att skydda personen i fråga. Med tanke på att det finns olika praxis i olika medlemsländer tycker jag att det var mycket glädjande att vi från svensk sida fick in detta i slutsatserna.

När det så småningom gäller Turkiet har vi från svensk sida sagt att vi gärna vill se Turkiet som kandidatland. Men det krävs också enligt

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

*Information från
regeringen*

Amsterdamfördraget att man för att vara kandidatland och så småningom få föra sina medlemskapsförhandlingar också ska vara en demokrati. Det vi från svensk sida har tagit som exempel och som mycket viktiga krav har varit kurdernas situation, yttrandefriheten och åtgärder mot tortyr i Turkiet. Här har fler länder betonat vikten av att det sker framsteg i Turkiet. Slutsatsen efter mötet var att beslutet i Helsingfors avgörs av den politiska utvecklingen i Turkiet under hösten.

Anf. 73 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Även om vi som EU-kritiker och EU-motståndare kan se att *en del* av de saker som har diskuterats i Tammerfors är steg i rätt riktning, vill vi vidhålla att vi uppfattar byggandet av "Fästning Europa" som fortsatt pågående. Utrikesministern säger att farhågorna om en "Fästning Europa" har kommit på skam, och det är en uppfattning som jag inte delar. Vi kommer fortsatt att vara kritiska till att den rika västvärlden stänger sina gränser. Vi uppfattar att det fortfarande riskerar att bli så.

Min fråga gäller det som framgår av ordförandelandets slutsatser från Tammerforsmötet. Det handlar om hanteringen av migrationsströmmar. Det står att läsa där att Europeiska rådet efterlyser informationskampanjer i transitländerna och i ursprungsländerna. Jag skulle vilja fråga utrikesministern om hon har någon information om hur informationskampanjerna ska bedrivas.

Vi har haft en diskussion i Sverige om den typen av informationskampanjer. I budgetpropositionen – som våra partier gemensamt har diskuterat sig fram till – finns inga skrivningar om sådana kampanjer. Därför vill jag veta om utrikesministern kan ange för oss ungefär vad kampanjerna syftar till, hur de går till, men också hur det kommer sig att den svenska ståndpunkten inte redovisar någon kritik.

Anf. 74 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det är viktigt att vi klarar ut vad informationskampanjerna handlar om. Detta handlar framför allt om en kamp mot människosmugglare. Det är personer som cyniskt kan påstå att man t.ex. inte behöver uppfylla flyktingstatus för att fly till Europa. Människosmugglare tar alla tillfällen att beröva fattiga människor deras sista tillgångar för att ta dem till ett land där det inte alls är säkert att de kan få flyktingstatus.

Informationskampanjerna handlar om att ge människor en riktig information om vilka regler som gäller i olika europeiska länder och därmed försvåra just för människosmugglarna. Informationskampanjen är mycket tydligt kopplad till det arbete som görs av människosmugglare.

Det finns dessutom annan information som är viktig, nämligen att de personer som har rätt till flyktingstatus också ska känna till vilka regler som gäller så att de därmed kan använda sin rätt i europeiska länder.

Fru talman! Det är allmänt viktigt att komma ihåg när vi talar om flyktingar och Europa att vi i Europa måste hjälpas åt att solidariskt, gemensamt ta hand om dem som behöver fly från länder utanför Europa. Det kan ibland vara fråga om grannländer, och det kan ibland vara länder som ligger långt borta. Vi ska se till att det är de som behöver hjälp av oss som också får hjälp av oss. Det är inte de som har mest att ge till eventuella flyktingsmugglare som ska få hjälpen.

Anf. 75 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Jag är helt enig med utrikesministern om att grunden för en flyktingpolitik värd namnet måste vara att hjälpa de människor som flyr från sina länder och att de skulle kunna få en fristad någon annanstans i världen, t.ex. i vårt land. Det är också grunden för många av de partier som bedriver flyktingpolitik i Sverige och hur de försöker påverka den svenska regeringen i den riktningen.

Ser utrikesministern ingen fara alls i att bedriva informationskampanjer? Finns det inte en risk – jag kanske är konspiratoriskt lagd, det kan jag i så fall medge – att man använder sådana informationskampanjer för att avskräcka människor som har rätt att söka asyl i andra länder från att faktiskt göra det? Vi befinner oss i en tid där det finns starka opinioner inom många av de västeuropeiska länderna mot ett ökat flyktingmottagande.

Anf. 76 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det är självklart att vi i det fortsatta arbetet kommer att få se över hur regler ändras, hur kampanjer bedrivs, för att hela tiden följa att vi verkligen säkerställer det vi har kommit överens om, nämligen en generös och rättvis flykting- och asylpolitik. Inte ens efter Tammerforsmötet kan vi en gång för alla ta det för givet. Vi måste fortsätta att följa detta.

Vi ska inte heller avskräcka dem som måste, bör och har rätt att söka asyl i Europa. Men det gäller att ge en realistisk bild av Europa och ta bort de felaktiga bilder som ibland målas upp av dem som bara vill tjäna pengar på människors elände.

Anf. 77 MARIANNE ANDERSSON (c):

Fru talman! Jag har två frågor.

Vi fick positiva besked inom en lång rad områden, bl.a. att positionerna har flyttats fram i fråga om mänskliga rättigheter och angelägna frågor som massflykt och flykting- och asylpolitiken. Människohandeln är en sådan fråga.

Jag vill anknyta till vad utrikesministern sade om kvinnohandel. Vi vet att det även har funnits kvinnor som har sålts till Sverige och hållits fångna i prostitution. Sedan har det framgått av medierna att de har skickats tillbaka. Det här var en kort version, jag kan inte fallet helt.

Hur hanterar man sådant? Finns det förslag om hur man ska stödja och hjälpa kvinnor som har blivit utsatta för sådant? De kvinnorna är de mest värlösa, om de blir tillbakaskickade utan stöd och hjälp.

Sedan vill jag också komma till Turkietfrågan. Det är bra att Sverige har agerat starkt för att ställa krav på förbättring av de mänskliga rättigheterna i Turkiet. Det är viktigt att det sker förbättringar innan nästa möte.

Det är bra att Sverige har drivit frågan om kurderna, yttrandefriheten och kampen mot tortyr. Finns det några krav på färdplan för Turkiet? Finns det någon nivå utsatt som Turkiet behöver nå innan det går att fatta beslut om att Turkiet ska få bli kandidatland? Jag tycker att Turkiet ska få bli kandidatland, men landet behöver genomgå en hel del förbättringar innan landet blir kandidatland.

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

*Information från
regeringen*

Anf. 78 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Vi har tyvärr sett att kvinnohandeln är ett problem som ökar i Europa. Tyvärr har vi ofta sett problemet i några av kandidatländerna. Det har varit en följd av ökad arbetslöshet och social utslagning.

De insatser vi försöker att göra är att bl.a. diskutera tillsammans med de länder som har de främsta problemen. De länderna ska se att det inte bara handlar om att komma till rätta med själva kvinnohandeln utan också med de bakomliggande orsakerna, som t.ex. arbetslöshet, social utslagning och bristande jämställdhet för kvinnor. Sedan ska vi i de olika länderna ge så bra stöd som möjligt till kvinnorna när problemen upptäcks.

Den svenska regeringen föreslog tidigare i höstas att vi skulle göra en färdplan för Turkiet före Helsingforsmötet. Det fick vi inte gehör för från andra länder. Man menade att man måste fortsätta att föra en politisk diskussion med Turkiet under hösten. Flertalet länder har efterlyst förbättringar och förändringar i den demokratiska situationen och med de mänskliga rättigheterna i Turkiet. Sedan kommer man att utarbeta en s.k. fullständig färdplan. Det utarbetas i samband med att landet får kandidatlandsstatus. Men eftersom landet redan innan det får kandidatlandsstatus ska uppfylla kraven i Amsterdamfördraget vill vi se åtgärder eller åtaganden som garanterar framsteg även före Helsingforsmötet.

Anf. 79 MARIANNE ANDERSSON (c):

Fru talman! Jag hoppas att EU-länderna är överens om att det måste ske sådana framsteg innan man låter Turkiet bli ett kandidatland.

Jag vet att Turkiet inte vill bli annorlunda behandlat än andra kandidatländer. Inte någon av oss tycker så. Men då gäller det att landet inte blir särbehandlat åt andra hållet heller utan att kraven förblir starka på Turkiet. Samtidigt ska det vara en positiv ton där det framgår att vi vill att Turkiet ska komma med i Europa. Det gäller att inte lägga ved på brasan så att Turkiet vänder sig österut. Vi vet att landet balanserar på den kniveggen, dvs. att landet kan vända sig åt bägge hållen. Men jag tror att de flesta vill att Turkiet ska vända sig mot Europa.

Det är viktigt att hålla tonen att Turkiet ska åstadkomma några saker till, men att Turkiet verkligen välkomnas som kandidatland.

Anf. 80 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det tydliga budskapet från den svenska regeringen har just varit att vi vill se Turkiet som kandidatland. Vi vill absolut inte, till skillnad från vad som framkommit i debatten i en del länder, se något slags religiös diskriminering i EU. Tvärtom tycker vi att det skulle vara en tillgång för EU att få också ett land med en stor muslimsk befolkning som medlem i EU. Det ser vi som en stor fördel.

Men vi vill också, som Marianne Andersson säger, se att Turkiet uppfyller samma krav som vi har ställt på andra kandidatländer. I enlighet med Amsterdamfördraget måste man då även uppfylla demokratiska krav innan man får kandidatlandsstatus. Det är därför vi har försökt precisera områden där vi tycker att Turkiet bör kunna vidta åtgärder eller göra åtaganden under hösten, så att vi kan fatta ett positivt beslut i Helsingfors i december.

Anf. 81 GÖRAN LENNMARKER (m):

Fru talman! Det är väl ingen tvekan om att detta toppmöte innebär ett viktigt steg för EU:s utveckling just vad gäller asyl- och migrationspolitik och brottsbekämpning. Det kommer därmed att vara en väsentlig del i byggandet av unionen på de områden som är viktiga, nämligen de som har gränsöverskridande aspekter. Jag ska inte ställa någon fråga om det utan mera konstatera det.

Däremot har jag tre frågor. Den första frågan gäller den höge representanten och rådets generalsekreterare. Man uttalar uttryckligen sitt stöd för Javier Solana i slutsatserna, och min fråga är då: Vad sker nu beträffande generalsekreteraren i Västeuropeiska unionen? Om jag har förstått det rätt hade Sverige tidigare ett motstånd mot att Javier Solana skulle kunna bekläda också denna post parallellt med sin post inom EU. Har Sverige nu givit upp detta motstånd?

Den andra frågan gäller det som har diskuterats många gånger, inte minst i riksdagen och i EU-nämnden, nämligen den europeiska stadgan om grundläggande rättigheter. Toppmötet tar ytterligare ett steg på vägen mot utarbetandet av en sådan stadga. Då är min fråga: Finns det fortfarande ingen klarhet om vad det här arbetet egentligen syftar till? Ska man försöka att på EU-nivå ersätta eller kanske skapa något annat än den stadga som vi har via Europarådet, som är väldigt väsentlig för hela Europas normer vad gäller grundläggande demokrati och mänskliga rättigheter? Vi har i nästan alla partier i riksdagen varit lite tveksamma till om det är klokt att EU ska ha en särskild standard på detta, och vi har menat att det kanske är riktigare att arbeta via det vi nu har gemensamt, både EU-länder och nästan alla andra europeiska länder. Har det kommit någon klarhet, när man nu tar detta ytterligare steg för att praktiskt arbeta vidare med detta?

Den tredje frågan är mera en sidokommentar vad gäller Turkiet. Den centrala frågan, fru talman, är väl just om Turkiet ska särbehandlas eller ej. Jag tror att det är oerhört viktigt för Sverige att säga att Turkiet icke ska särbehandlas, utan det ska ställas samma krav på Turkiet som på andra europeiska länder vad avser mänskliga rättigheter, demokrati och minoritetsrättigheter men även andra saker som ekonomi, *l'acquis communautaire* osv. Det är här som det är viktigt att den svenska regeringen är tydlig.

Anf. 82 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! När det för det första gäller den höge representanten, Javier Solana, som ska vara sammanhållande också när det gäller EU:s utrikespolitik välkomnades han, helt naturligt, till sin nya funktion. När det gäller hans relationer med Västeuropeiska unionen har vi från svensk sida varit väldigt tydliga i fråga om att det inte får vara en dubbelfunktion, som gör att Javier Solana också har ansvaret för artikel V, de ömsesidiga försvarsgarantierna i VEU. Vi menar att det inte går att kombinera med att vara generalsekreterare i EU.

Det har inte fattats några beslut, men de lösningar som nu diskuteras gäller om det går att kombinera Petersbergsuppgifterna i EU med att ansvara för Petersbergsuppgifterna också i VEU. En sådan lösning tror vi från svensk sida är möjlig att finna.

Prot.

1999/2000:17

21 oktober

*Information från
regeringen*

När det för det andra gäller den europeiska stadgan vill jag gärna tala om att det finns olika uppfattningar om hur långt man vill att detta arbete ska gå. Sverige och en stor majoritet av EU:s medlemsländer menar att detta ska vara ett politiskt dokument, som markerar politiskt grundläggande rättigheter. Det får inte bli ett juridiskt dokument, som därmed kan nagga Europarådets arbete i kanten och leda till kompetensvister mellan EU och Europarådet. Europarådets arbete kring mänskliga rättigheter är ju så fullständigt grundläggande och är det som ska vara viktigast för oss i arbetet när det gäller mänskliga rättigheter.

Detta är en uppfattning som delas av en mycket bred majoritet av medlemsländerna. Den tidigare EU-ordföranden har drivit en annan uppfattning, och det är att detta ska göras till en juridisk stadga. Men man har ännu inte fått gehör för det.

Jag vill också mycket kort, fru talman, säga något om Turkiet. Jag tycker att det har varit väldigt tydligt att den svenska regeringen har markerat att vi välkomnar Turkiet som kandidatland. Men vi ställer samma krav på Turkiet som på andra länder som vill bli kandidatländer i EU. Det innebär också att vi vill se speciella åtgärder i Turkiet, eftersom speciella förhållanden råder i Turkiet.

Anf. 83 GÖRAN LENNMARKER (m):

Fru talman! Jag blev ändå inte riktigt klok i fråga om Solanas ställning. Jag har svårt att se att han skulle kunna vara generalsekreterare i VEU utan att fullt ut ansvara för VEU:s alla uppgifter, som om jag förstod det rätt kommer att fortsätta att vara artikel V. Vi vet det kanske inte förrän efter Helsingforstoppmötet, eller t.o.m. nästa år när de sakerna ska klaras ut. Såvitt jag förstår måste VEU utse en generalsekreterare när den nuvarande avgår, vilket är i slutet på denna månad. Därför är frågan: Har Sverige fortsatt ett bestämt motstånd mot att han kan bli generalsekreterare i VEU om inte de specifika svenska kraven uppfylls i det här sammanhanget?

När det gäller Europastadgan är det lite konstigt om man nu sätter i gång ett stort arbete och inte har klart för sig var det ska sluta. Det vore kanske klokare att definiera det i förväg innan man sätter i gång det stora arbetet. Det allvarligaste är om vi får två skilda standarder i Europa. De starka länderna inom EU som har kommit långt vad gäller demokrati och mänskliga rättigheter har sin egen definition av de här frågorna, och de svaga länderna som står utanför EU kan då försvaga det arbetet. Det är väl det största bekymret.

Jag är mycket tacksam för att utrikesministern ständigt upprepar just detta att Turkiet ska behandlas på exakt samma villkor som vilket annat europeiskt ansökarland som helst.

Anf. 84 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! När det först gäller Javier Solana är det inte bara specifika svenska krav att han inte kan vara både ansvarig som EU:s höge representant och ansvarig för det som är artikel V i VEU. Det är också en mycket bestämd uppfattning från både andra militärt alliansfria länder och flera Natoländer, som anser att det absolut inte får bli någon sådan sammanblandning när det gäller uppgifter i EU. Här är jag övertygad om att vi hittar en bra lösning inför Helsingforsmötet eller tidigare.

När det gäller Europastadgan kan jag bara instämma med Göran Lennmarker. Jag har haft många diskussioner med den tyske utrikesministern om detta, och här har vi helt olika uppfattningar. Men vi har också än så länge en bred majoritet i EU när det gäller vart detta arbete syftar, nämligen till ett politiskt dokument, och inte till ett juridiskt dokument. Det är en diskussion som naturligtvis kommer att fortsätta, och vi får fortsätta att hävda den svenska ståndpunkten, som jag har uppfattat är likadan i alla partier.

När det slutligen gäller Turkiet är det riktigt att vi ska ställa samma krav på Turkiet som på andra länder, men vi ska också komma ihåg att speciella förhållanden råder i Turkiet. Därför måste också Turkiet visa att man tar frågorna om mänskliga rättigheter och demokrati på större allvar.

Anf. 85 WILLY SÖDERDAHL (v):

Fru talman! Jag vill också börja med Turkiet. Jag tycker att det är bra att regeringen har markerat och att utrikesministern har stått emot trycket när det gäller Turkiet. Det är en bra hållning.

Jag lägger också märke till att utrikesministern gör en mycket positiv tolkning av överenskommelsen, och jag hoppas att det är riktigt. Ministern säger bl.a. att farhågorna om "Fästning Europa" kommer på skam. Men många gånger handlar EU-överenskommelser om vad man vill läsa in i dem. Andra företrädare för EU välkomnar överenskommelsen med motiveringen att Europeiska unionen håller på att bli så bra att när människor utanför ser hur bra det är vill de gärna komma hit. Deras tolkning av överenskommelsen är inte för att underlätta invandring till EU. Ser utrikesministern några tecken på att det finns andra tolkningar än den positiva tolkning som ministern gör?

Jag skulle också vilja ställa en annan fråga. Utrikesministern använder uttrycket "illegal invandring". Vad lägger ministern i det begreppet?

Anf. 86 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! När det gäller den sista frågan handlar det om den verksamhet som vi kan se att människosmugglare bedriver med människor som får använda alla sina tillgångar för att ta sig till Europa, fastän de då inte har rätten att få flyktingstatus. Det verkligt allvarliga är att det bedrivs en illegal verksamhet kring dessa människor som vill komma till Europa.

Vad gäller tolkningen – i vilken riktning man ska gå ifall vi i Sverige har gjort tolkningen att det ska vara generösare flyktingregler i Europa – har jag inte hört exempel på att man gjort en annan principiell tolkning i något annat land. Jag kunde se från diskussionen före och under toppmötet att alla regeringschefer var väldigt oroade över den debatt som utmålade mötet som ett repressivt möte. Där fanns en verklig vilja att försöka se till att man verkligen lät farhågorna om "Fästning Europa" komma på skam. Utifrån den diskussionen tror jag inte heller att det finns risk för att det är någon som återvänder hem och ger mötet en helt annan tolkning.

Anf. 87 WILLY SÖDERDAHL (v):

Fru talman! Om illegal invandring säger ministern att det är människosmuggling. De man i så fall ska ge sig på är de som smugglar, inte de som blir smugglade. Det är de som är invandrare. För att invandringen

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

*Information från
regeringen*

ska bli illegal, som jag ser det, måste dessa människor få lov att komma in i landet och få sin asylprövning gjord innan man kan säga att det är illegal invandring. Det är bra att man talar om tydligt att det man är ute efter är de människor som smugglar, inte de som blir smugglade.

Anf. 88 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det är särskilt viktigt att vi får ordentliga insatser i de länder där vi i dag kan se att en hel del av människosmugglingen eller transittrafiken faktiskt sker, så att man får ett bättre mottagande redan där, att de som verkligen behöver asyl får möjlighet att söka asyl och att man får regler som försvårar för människosmugglarna att göra de här affärerna och att vi dessutom får en sträng syn på hur vi ska hantera människosmugglarna, dvs. dem som bedriver den illegala verksamheten i samtliga länder. Det här är en viktig fråga att diskutera med kandidatländerna. Vi har sett en väldigt positiv utveckling i flera av kandidatländerna efter det att de började föra förhandlingarna och diskussionerna med EU.

Anf. 89 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga som berör Turkiet. Grekland verkar ha mjukat upp sina krav på Turkiet. Detta har påverkat Sverige; inte minst har vi hört Lars Tobisson från Moderaterna säga att det kanske skulle kunna leda till att vi också ändrar vårt ställningstagande, att vi inte ska stå ensamma i EU. Det är väldigt glädjande att regeringen står fast vid de berättigade kraven på mänskliga rättigheter. Det har ingenting med Grekland att göra.

Jag skulle ändå vilja fråga hur inställningen är ute i EU från de andra regeringarna i EU-länderna. Har de påverkats av Grekland, och kommer det i så fall att kunna påverka ställningstagandet till att göra Turkiet till ett kandidatland?

Anf. 90 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det är väldigt glädjande för alla att se att vi i dag har en mycket bättre relation mellan Grekland och Turkiet än vi har haft tidigare. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg, vilket en del på grund av tidningsuppgifter ibland glömmer, att Grekland naturligtvis fortfarande vill se de bilaterala problem lösta som Grekland och Turkiet har. Vi ska inte blunda för att det fortfarande är en realitet. Grekland vill lösa sina relationer med Turkiet innan vi kan gå vidare och utvidga EU till att även omfatta Turkiet. Grekland har också stött de svenska kraven på en utveckling när det gäller mänskliga rättigheter och demokrati i Turkiet.

Jag tycker att det är viktigt att vi tar Greklands önskemål och särskilda problem i beaktande. Samtidigt kan vi se att den förståelsen spritt sig också i andra EU-länder. Det finns dessutom i dag en utbredd uppfattning i många EU-länder om att vi vill se åtgärder/åtaganden i Turkiet under hösten som verkligen visar att Turkiet är berett att göra framsteg när det gäller mänskliga rättigheter. Här är det väldigt viktigt att vi får ett gemensamt budskap från samtliga EU-länder, från ordförandeland och kommission, så att alla som diskuterar med Turkiet ger samma budskap. Vi vill gärna se Turkiet som medlem, men vi vill se nya åtaganden som

bevisar att de menar allvar när det gäller mänskliga rättigheter, såsom kurdernas situation, yttrandefriheten, tortyren.

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Anf. 91 HILLEVI LARSSON (s):
Fru talman! Jag tackar så mycket för svaret.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Avsägelse

Talmanen meddelade att Anders Ygeman (s) avsagt sig uppdraget som suppleant i lagutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

4 § Anmälan om kompletteringsval till finansutskottet och lagutskottet

Talmanen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Hans Hoff som suppleant i finansutskottet efter Jörgen Andersson och Christina Pettersson som suppleant i lagutskottet efter Anders Ygeman.

Talmanen förklarade valda till

suppleant i finansutskottet
Hans Hoff (s)

suppleant i lagutskottet
Christina Pettersson (s)

5 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Proposition
1999/2000:17 Avtal mellan Sverige och Danmark om beskattning av anställda ombord på färjor och tåg m.m.

6 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 20 oktober

1999/2000:35 av *Lars Elinderson* (m) till socialminister Lars Engqvist
Privata inslag i vården

1999/2000:36 av *Lars Elinderson* (m) till socialminister Lars Engqvist
Ungdomshem för kriminella

1999/2000:37 av *Yvonne Andersson* (kd) till utbildningsminister Thomas Östros

Betygsfrågan

1999/2000:38 av *Göran Magnusson* (s) till utrikesminister Anna Lindh
Mänskliga rättigheter i Vitryssland

1999/2000:39 av *Bengt Silfverstrand* (s) till statsrådet Ingegerd Wärnersson

Fristående skolor

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 26 oktober.

7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 20 oktober

1999/2000:89 av *Elizabeth Nyström* (m) till socialminister Lars Engqvist
Bilstöd till handikappade

1999/2000:90 av *Ulla-Britt Hagström* (kd) till jordbruksminister Margareta Winberg

EU:s budget och jämställdheten

1999/2000:91 av *Kjell Eldensjö* (kd) till justitieminister Laila Freivalds
Straff för värnpliktsvägran

1999/2000:92 av *Kjell Eldensjö* (kd) till finansminister Bosse Ringholm
Skatt på skadestånd för sextrakasseri

den 21 oktober

1999/2000:93 av *Gudrun Lindvall* (mp) till jordbruksminister Margareta Winberg

Brännmärkning av häst

1999/2000:94 av *Ewa Larsson* (mp) till justitieminister Laila Freivalds
Hets mot samer

1999/2000:95 av *Margareta Viklund* (kd) till statsrådet Maj-Inger Klingvall

Humanitär hjälp till Kosovo

1999/2000:96 av *Maria Larsson* (kd) till justitieminister Laila Freivalds
Grundutbildning av poliser

1999/2000:97 av *Maria Larsson* (kd) till statsrådet Mona Sahlin
IUC:s medelstilldelning i budgetpropositionen

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 26 oktober.

8 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 20 oktober

1999/2000:44 av *Birger Schlaug* (mp) till statsrådet Leif Pagrotsky
van Buitenen

1999/2000:45 av *Tasso Stafilidis* (v) till utrikesminister Anna Lindh
Mänskliga rättigheter

1999/2000:52 av *Birger Schlaug* (mp) till miljöminister Kjell Larsson
Flamskyddsmedel

1999/2000:53 av *Roy Hansson* (m) till socialminister Lars Engqvist
Tandvårdsreformen

1999/2000:58 av *Johan Pehrson* (fp) till finansminister Bosse Ringholm
Reklamskatten

1999/2000:59 av *Inga Berggren* (m) till jordbruksminister Margareta
Winberg

Functional foods

1999/2000:61 av *Gun Hellsvik* (m) till statsrådet Lars-Erik Lövdén
Nordiska polis- och tullsambandstjänster

1999/2000:64 av *Inger René* (m) till statsrådet Britta Lejon
Personuppgiftslagen

1999/2000:67 av *Carina Adolfsson* (s) till socialminister Lars Engqvist
Betalningsansvaret för funktionshindrade

1999/2000:68 av *Helena Bargholtz* (fp) till socialminister Lars Engqvist
Mammografi

1999/2000:71 av *Tuve Skånberg* (kd) till utbildningsminister Thomas
Östros

De fristående teologiska högskolorna

1999/2000:72 av *Tuve Skånberg* (kd) till utbildningsminister Thomas
Östros

Örebro Missionsskola

1999/2000:73 av *Caroline Hagström* (kd) till jordbruksminister Marga-
reta Winberg

Salmonellasmittat kött

1999/2000:75 av *Ester Lindstedt-Staaf* (kd) till miljöminister Kjell Lars-
son

Bromerade flamskyddsmedel

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 26 oktober.

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

9 § Kammaren åtskildes kl. 15.46.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

1 § Frågestund.....	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
<i>Tillsättning av TV-chef.....</i>	<i>1</i>
Anf. 2 LENNART DALÉUS (c).....	1
Anf. 3 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	1
Anf. 4 TALMANNEN.....	1
Anf. 5 LENNART DALÉUS (c).....	1
Anf. 6 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	2
<i>Neddragningar inom försvaret.....</i>	<i>2</i>
Anf. 7 INGVAR ERIKSSON (m).....	2
Anf. 8 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	2
Anf. 9 INGVAR ERIKSSON (m).....	3
Anf. 10 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	3
<i>Privat sjukvård.....</i>	<i>3</i>
Anf. 11 BO KÖNBERG (fp).....	3
Anf. 12 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	3
Anf. 13 BO KÖNBERG (fp).....	4
Anf. 14 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	4
Anf. 15 BO KÖNBERG (fp).....	4
Anf. 16 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	4
<i>Neddragningar inom försvaret.....</i>	<i>5</i>
Anf. 17 GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	5
Anf. 18 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	5
Anf. 19 GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	5
Anf. 20 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	6
<i>Högskolorna i Stockholmsregionen.....</i>	<i>6</i>
Anf. 21 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m).....	6
Anf. 22 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	6
Anf. 23 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m).....	7
Anf. 24 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	7
<i>Våldet mot kvinnor.....</i>	<i>7</i>
Anf. 25 SOFIA JONSSON (c).....	7
Anf. 26 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	7
Anf. 27 SOFIA JONSSON (c).....	8
Anf. 28 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	8
<i>Säkerheten inför millennieskiftet.....</i>	<i>8</i>
Anf. 29 MARIE ENGSTRÖM (v).....	8
Anf. 30 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	9
Anf. 31 MARIE ENGSTRÖM (v).....	9
Anf. 32 Statsminister GÖRAN PERSSON (s).....	9
<i>IT-investeringar på försäkringskassorna.....</i>	<i>9</i>
Anf. 33 GUSTAF VON ESSEN (m).....	9
Anf. 34 Statsrådet INGELA THALÉN (s).....	10

Anf. 35 GUSTAF VON ESSEN (m).....	10
Anf. 36 Statsrådet INGELA THALÉN (s)	10
<i>Telia–Telenor-affären</i>	10
Anf. 37 LENA EK (c)	10
Anf. 38 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	11
Anf. 39 LENA EK (c)	11
Anf. 40 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	11
<i>Situationen i Kosovo</i>	12
Anf. 41 KARIN WEGESTÅL (s)	12
Anf. 42 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	12
Anf. 43 KARIN WEGESTÅL (s)	12
Anf. 44 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	12
<i>Högskolors kvalitet</i>	13
Anf. 45 ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kd)	13
Anf. 46 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	13
Anf. 47 ULLA-BRITT HAGSTRÖM (kd)	13
Anf. 48 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	13
<i>Rapport från Konjunkturinstitutet</i>	14
Anf. 49 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	14
Anf. 50 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	14
Anf. 51 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	14
Anf. 52 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15
<i>Kampanj mot rasism och nazism</i>	15
Anf. 53 LARS BÄCKSTRÖM (v)	15
Anf. 54 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15
Anf. 55 LARS BÄCKSTRÖM (v)	16
Anf. 56 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	16
<i>Läkarutbildningen</i>	16
Anf. 57 MARGARETA ANDERSSON (c)	16
Anf. 58 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	17
Anf. 59 MARGARETA ANDERSSON (c)	17
Anf. 60 Utbildningsminister THOMAS ÖSTROS (s).....	17
<i>Sjukfrånvaron</i>	18
Anf. 61 CHATRINE PÅLSSON (kd)	18
Anf. 62 Statsrådet INGELA THALÉN (s)	18
Anf. 63 CHATRINE PÅLSSON (kd)	18
Anf. 64 Statsrådet INGELA THALÉN (s)	18
<i>Kommunismens förbrytelser</i>	19
Anf. 65 ELVER JONSSON (fp)	19
Anf. 66 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	19
Anf. 67 ELVER JONSSON (fp)	19
Anf. 68 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	20
Anf. 69 TALMANNEN	20
2 § Information från regeringen om EU-toppmötet i	
Tammerfors den 15–16 oktober 1999	20
Anf. 70 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	20
Anf. 71 BO KÖNBERG (fp).....	23
Anf. 72 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	23
Anf. 73 KALLE LARSSON (v).....	24

Anf. 74	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	24
Anf. 75	KALLE LARSSON (v)	25
Anf. 76	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	25
Anf. 77	MARIANNE ANDERSSON (c)	25
Anf. 78	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	26
Anf. 79	MARIANNE ANDERSSON (c)	26
Anf. 80	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	26
Anf. 81	GÖRAN LENNMARKER (m)	27
Anf. 82	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	27
Anf. 83	GÖRAN LENNMARKER (m)	28
Anf. 84	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	28
Anf. 85	WILLY SÖDERDAHL (v)	29
Anf. 86	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	29
Anf. 87	WILLY SÖDERDAHL (v)	29
Anf. 88	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	30
Anf. 89	HILLEVI LARSSON (s)	30
Anf. 90	Utrikesminister ANNA LINDH (s)	30
Anf. 91	HILLEVI LARSSON (s)	31
3 §	Avsägelse	31
4 §	Anmälan om kompletteringsval till finansutskottet och lagutskottet	31
5 §	Bordläggning	31
6 §	Anmälan om interpellationer	32
7 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	32
8 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor	33
9 §	Kammaren åtskildes kl. 15.46	34

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Prot.
1999/2000:17
21 oktober

Elanders Gotab, Stockholm 1999